

Jasminka Zloković

ASII I E DIECE NAD RODITELIIMA –

Jasminka Zloković

**NASILJE DJECE NAD
RODITELJIMA – OBITELJSKA
TAJNA?**

ne knjižnice Rijeka pod

va knjige bez dozvole

Autorica:
Prof. dr. sc. Jasminka Zloković

Nakladnik:
Grafika Zambelli

Za nakladnika:
Rudolf Zambelli

Recenzenti:
Dr. sc. Majda Pšunder (Slovenija)
Dr. sc. Vlasta Spitek-Zvonarević (Hrvatska)

Lektor:
Jasna Škorić

Prevoditelj (sažetak na engleskom):
Tatjana Dunatov

Priprema i tisak:
Zambelli, Rijeka

Naklada:
300 primjeraka

Naslovnica:
Shutterstock

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne knjižnice Rijeka pod brojem 120202074

ISBN 978-953-7070-17-5

Svako kopiranje, javno korištenje i prenošenje dijelova knjige bez dozvole autora i izdavača nisu dopušteni.

Sadržaj

Predgovor	5
1. NASILJE DJECE NAD RODITELJIMA.....	9
1.1. Povijesni pregled obiteljskog nasilja.....	10
1.2. Nasilnik i žrtva – tradicionalno i suvremeno određenje.....	15
1.3. Teorijski pristup obiteljskom nasilju.....	26
1.4. Metode i tehnike u ispitivanju (rizičnih) obiteljskih odnosa	37
1.5. Početci istraživanja – učestalost nasilja nad roditeljima.....	44
2. PREPOZNAVANJE OBLIKA NASILJA DJECE NAD RODITELJIMA	51
2.1. Tjelesno nasilje nad roditeljima.....	55
2.2. Emocionalno nasilje nad roditeljima	58
2.3. Seksualno nasilje nad roditeljima	61
2.4. Materijalna eksploatacija roditelja.....	62
2.5. Manipuliranje roditeljima.....	65
2.6. Posljedice i neka ponašanja roditelja žrtava nasilja	68
3. MEĐUGENERACIJSKI ODNOSI I SOCIJALNA POTPORA U PREVENCIJI OBITELJSKOG NASILJA	73
3.1. Poticanje pozitivnih odnosa između roditelja i djece	73
3.2. Međugeneracijska suradnja (ili međugeneracijski jaz?).....	78
3.3. Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece	81
3.4. Primarna prevencija nasilja – nasilje se može spriječiti!	86
3.5. Partnerstvo roditelja i učitelja u ostvarivanju odgojne funkcije	92
3.6. Socijalna (ne)osjetljivost i (ne)toleriranje nasilja	95
Sažetak.....	100
Summary.....	101
Kazalo imena	102
Bibliografija	105
Pojmovnik.....	117
Bilješka o autorici	122

Predgovor

.....	5
.....	9
.....	10
eno određenje.....	15
.....	26
obiteljskih odnosa.....	37
nad roditeljima.....	44
D RODITELJIMA.....	51
.....	55
.....	58
.....	61
.....	62
.....	65
ava nasilja.....	68
OTPORA	
.....	73
telja i djece.....	73
eracijski jaz?).....	78
djece.....	81
može spriječiti!.....	86
nju odgojne funkcije....	92
nasilja.....	95
.....	100
.....	101
.....	102
.....	105
.....	117
.....	122

Knjiga prof. dr. sc. Jasminke Zloković: *Nasilje djece nad roditeljima – Obiteljska tajna?*, predstavlja originalno znanstveno djelo u kojem autorica problematizira ovu toliko važnu, ali prešućenu problematiku. Autorica argumentirano otvara jednu od »posljednjih« tabu tema ove nemile stalno prisutne, ali rastuće pojave. Progovoriti u javnosti o temi, osvijestiti, senzibilizirati društvo i institucije koje bi se ovom problematikom trebale baviti, a to ne čine ili ne čine dovoljno, osnažiti roditeljske kompetencije i izazvati potrebu za primjerenom reakcijom na marginalizirane teške probleme obitelji jedan je od ciljeva ove knjige.

U svojoj knjizi autorica nas upoznaje s povijesnim pregledom oblika nasilja; određenjem pojma kroz brojne definicije; mogućnostima prepoznavanja nasilja djece nad roditeljima, što predstavlja posebno vrijedan doprinos pedagoškoj znanosti, ali i odgojnoj praksi, te stručnjacima iz prakse (pedagozima, učiteljima, psiholozima, socijalnim djelatnicima, odgojiteljima, liječnicima i medicinskom osoblju), studentima nastavnčkih i drugih srodnih studijskih grupa, kao i samim roditeljima, te članovima uže i šire obitelji (bake, djedovi i dr.).

Impresivan je i vrijedan pregled teorija o etiologiji nasilja, od onih unikausalnih odnosa do složenih modernih ekoloških teorija, koje obuhvaćaju složeni proces interakcije činitelja nasilja, od individualnih pokazatelja, međusobnih komunikacija, neposredne okoline i samog društva.

Kao posebnu vrijednost ove knjige valja naglasiti ne samo rasvjetljavanje fenomena nasilja djece nad roditeljima već i sagledavanje mogućnosti prevencije i rješavanja problema: međugeneracijska kultura, poticanje pozitivnih odnosa između roditelja i djece, te prezentacija primarne prevencije obiteljskog nasilja. Kroz složeni model i primjere autorica zastupa humanistički pristup koji svakoj osobi prilazi kao jedinstvenom biću s individualnim potrebama, a što upućuje na važnost brojnih pretpostavki za njegovu realizaciju – formalnog znanja o problemu, neposrednog iskustva u praksi, vještine rasuđivanja, sustava vrijednosti i drugog što nesumnjivo predstavlja multidisciplinarni pristup problemu.

Izuzetno vrijedan doprinos ove knjige je i ekspertni pregled metoda i tehnika za ispitivanje odnosa rizičnih u obitelji. Prilog o metodologiji pomoći će kako istraživačima, tako i stručnjacima iz prakse pri planiranju i kompetentnom ispitivanju fenomena nasilja u obitelji.

Nije nevažno još jednom ukazati kako u nas ne postoji cjelovito djelo koje se odnosi na probleme nasilja djece nad roditeljima, a koje je značajno pedagoški aspektirano, te da istodobno uzima u obzir različite pristupe što jasnije osvjetljavaju dimnezije fenomena nasilja u obitelji.

Ova će studija u svakom slučaju dobro doći u daljnjem osvješćivanju potrebe ukupnih promjena. Nije zanemariv i povećan interes vrlo senzibilizirane javnosti za pojavu nasilništva i zlostavljanja u obitelji (i izvan nje) što proširuje potencijalni krug korisnika i na roditelje koji su interesno uključeni u rješavanje problema zlostavljanja, ali i prepoznavanja te pojave u obiteljskom krugu.

Originalnost pristupa i obrade problema i novina problematike koja se ovim znanstvenim djelom – monografijom donosi u javnost, kompetentnost autorice prof. dr. sc. Jasminke Zloković u dugogodišnjem znanstvenom radu u domeni obiteljske pedagogije i nasilja u obitelji, argumentacija, vještina izlaganja problema i jasan znanstveni i jednostavan jezik predstavljaju izvrstan doprinos pedagojskoj znanosti i odgojnoj praksi.

Prof. dr. sc. Majda Pšunder
Filozofska fakulteta, Oddelek za pedagogiko, Maribor
Slovenija

u daljnjem osvješćivanju po-
an interes vrlo senzibilizirane
itelji (i izvan nje) što proširuje
terեսно uključeni u rješavanje
jave u obiteljskom krugu.
novina problematike koja se
osi u javnost, kompetentnost
odišnjem znanstvenom radu u
argumentacija, vještina izla-
n jezik predstavljaju izvrstan
si.

Prof. dr. sc. Majda Pšunder
delek za pedagogiko, Maribor
Slovenija

Svojim originalnim autorskim djelom: *Nasilje djece nad roditeljima – Obiteljska tajna?*, prof. dr. sc. Jasminka Zloković zaista nastoji prodrijeti u još jednu tajnu koju obitelji nastoje skrivati od javnosti, a struka prešućuje ili ne sagledava dovoljno pogubne posljedice prešućivanja. Svojim prepoznatljivim stilom, znanstvenom utemeljenosti, jasnoćom izričaja autorica nas upozna je s ovim fenomenom nasilja od antičkih vremena pa do danas. Također iznosi izvrstan teorijski prikaz brojnih autora, od jednostavnog sagledavanja i objašnjavanja ovog fenomena do složene cjelovite komplementarne ekološke teorije koja obuhvaća razine koje treba izučavati (individualnu kao mikrosustav, neposredne okoline, stilove komunikacije, kao i eko sustav, te društvo kao makrosustav i međusobnu dinamičku interakciju između svih nivoa). Jedino ako se ovako multidisciplinarno sagledava problem može se utvrditi etiologija te odrediti cjeloviti plan responsa na svim razinama.

Izuzetno je koristan opis oblika nasilja koji može pripomoći stručnjacima u praksi – pedagogima, nastavnicima, odgojiteljima, psiholozima, liječnicima kao i drugim sudionicima ove nemile interakcije.

Autorica daje pregled dosadašnjih istraživanja iz ove problematike, te upućuje na daljnju potrebu istraživanja u svrhu planiranja adekvatne prevencije i senzibilizacije, te osvještavanja društva i svih institucija koje bi se ovom problematikom trebale baviti.

Za efikasnije prepoznavanje problema autorica prilaže izvrstan i iscrpan pregled metoda i tehnika ispitivanja, što upućuje na potrebu velike ozbiljnosti i delikatnosti koje ovaj problem nužno zahtijeva za znanstvenu i stručnu interpretaciju dobivenih podataka.

Rad je posebno vrijedan jer prilaže i model primarne prevencije, koji također slijedi ekološki pristup, ukazuje na potrebu kontinuiteta rada na ovom području, a ne prigodničarske manifestacije koje su nažalost tako česte u našem društvu.

Autorica naglašava i potrebu evaluacije primijenjenih preventivnih zahvata kako bi se utvrdilo je li ciljana populacija doseguta i u kojoj mjeri te koja je efikasnost tako složenog rada.

Izvrstan je doprinos ove izvorne znanstvene monografije koju predlažem za tisak i objavu javnosti, jer će pridonijeti kako fundamentalnoj znanosti obiteljske pedagogije, socijalnom radu, socijalnoj politici, psihologiji i široj javnosti.

Dr. sc. Vlasta Spitek-Zvonarević
Filozofski fakultet u Rijeci